

a priori loco, tamen necesse est ut singulæ partes sint in partialibus locis distantibus, et ideo oportet ut transeant ab extremo ad extremum, sine existentia in medio, in quo erit diversa hæc mutatio a simili mutatione instantanea angelica. Nam quando Angelus simul deserit totum locum, et alium immediatum acquirit, non intelligitur transire ab extremo ad extremum sine medio, quia totus est in toto loco, et in singulis partibus ejus propinquis et distantibus, et ipse non habet partes quæ se excludant a partialibus locis. At vero corpus constat hujusmodi partibus, et ratione illarum habet extensionem in ordine ad locum, ita ut totus sit in toto loco, et pars in parte, et ideo si totum in momento acquirit novum locum integrum, necesse est ut partes de novo existant in locis distantibus absque transitu per medium. Quærere igitur an possit corpus beati moveri in instanti, nihil aliud est quam quærere an possit transire ab extremo ad extremum sine medio.

42. *Transitus ab extremo ad extremum sine medio divina virtute possibilis.* — Qua in re invenio fere omnes Theologos negantes corporibus beatis hanc potestatem. Cujus rei præcipuus auctor est D. Thomas, 4, dist. 44, quæst. 2, art. 3, q. 3, qui dicit implicare contradictionem. Cujus fundamentum est, quia corpus non movetur quando totum est in termino a quo, neque quando totum est in termino ad quem, quia tunc jam est motus; ergo movetur quamdiu est in medio; ergo necesse est ut sit in medio, alioqui perveniret de uno loco ad alium, et nunquam moveretur, quod implicat contradictionem, quia ipsa successio locorum est motus localis. Quam rationem ejusque conclusionem amplectitur Sot., d. 49, q. 4, art. 7. Sed mihi nullo modo probatur. Censeo enim hoc mutationis genus esse possibile divina ac supernaturali virtute, ut latius, Deo dante, dicemus in materia de Eucharistia. Et patet facile, quia ratio adducta non ostendit implicationem contradictionis, neque hactenus est aliqua excogitata quæ illam ostendat. Assumptum declaratur, quia in hoc genere transitus non intercedit motus successivus, sed mutatio instantanea. Unde fit ut mobile tunc mutetur quando totum primo est in termino ad quem, quia tunc se habet aliter quam prius. Nec refert quod jam totum sit mutatum, quia in mutationibus instantaneis simul est fieri et factum esse, mutari et mutatum esse. In quo eadem est ratio in Angelo quoad mutationem discre-

tam seu instantaneam loci. Idem quippe interrogari de illo potest, quando, scilicet, moveatur, vel in termino a quo, vel ad quem; et idem necessario respondendum est, nec facienda est vis in vocibus *motus*, aut *mutationis*, dummodo de re constet, qua intellecta, nullum censebitur inconveniens quod aliquod corpus mutaverit locum absque motu, scilicet, successivo, cum sola instantanea mutatione. Quod si quis contendat Angelum in hoc genere motus non mutari, dum est in termino ad quem, sed in successione utriusque termini, idem responderi poterit de corpore, quamvis in utroque sine causa vel necessitate id asseratur. Nisi fortasse eadem res, quæ a nobis explicata est, obscurioribus verbis dicatur. Nam revera tota hæc mutatio est in illo instanti in quo acquiritur terminus ad quem, quamvis non sit sine habitudine et respectu ad terminum a quo; in toto autem præcedenti tempore mobile quievit, quia eodem modo se habuit ac prius.

43. *Corpora beatorum transire ad extremum possunt sine medio.* — Alii ergo Theologi in assertionem consentiunt, non quia contrarium implicet contradictionem, sed quia hujusmodi genus motus est supra omnem virtutem creatam, cum tamen corpus gloriosum tantum possit mutare locum per virtutem creatam animæ, aut ipsius corporis. Ita Palud., dist. 44, q. 4; Durand., q. 7; Richard., dist. 49, a. 4, q. 7 et 8, ac fere alii. Nihilominus tamen probabiliter sustineri potest, datum esse beato hanc vim, ut transire possit ab extremo ad extremum sine medio. Quia Sancti Patres, de agilitate corporis gloriosi tractantes, hanc ei vim tribuere videntur. Dicunt enim posse corpus beati in momento, et absque retardatione, eo divertere quo impetus spiritus eum direxerit. Ita loquitur Laurentius Justinianus, dicto lib. de Perfectione monasticæ conversationis, c. 23; Augustinus vero, de Cognitione beata vitæ, c. 45, et Anselm., lib. de Similitud., c. 48, et in Prosolog., c. 25, dicunt corpora gloriosa, futura Angelis æqualia in velocitate; sed est probabile Angelos naturali virtute posse transire ab extremo ad extremum, non contingendo medium; ergo eadem velocitas, ex sententia horum Patrum, communicatur per gloriam corpori beato. Unde Augustinus supra, et in Enchir., c. 90, et aliis locis citatis sect. 4, dicit tam cito posse beatum reali præsentia sui corporis transire ad distantem locum, quam potest cogitatione; potest autem cogitatione subito transire, nihil de medio co-

gitendo. Et Bernardus, serm. 4 in festo omnium Sanctorum: *Tanta* (inquit) *est futura est corporum agilitas beatorum, ut possint, si velint, absque omni mora seu difficultate ipsam quoque cogitationum nostrarum sequi ad omnia velocitatem.* Et confirmatur, quia probabile est animam separatam posse hoc modo moveri, et subito transire de uno loco in alium. Quia si Angelus id potest, cur non etiam anima? Sed in beatitudine non privabitur anima propter unionem ad corpus ulla spiritali perfectione et quasi libertate; ergo idem potest conjuncta corpori, quod secum eodem modo movebit. Tandem, quia Paulus dixit surrecturum corpus illud *spirituale*, dicunt Theologi habiturum proprietates spiritus, etiamsi supernaturales sint, et per virtutem creatam fieri non possint, ut, verbi gratia, posse penetrare per alia corpora, posse agere et non agere suo arbitrio; cur ergo non idem dicatur de hac mutatione? Quæ ratio, ut minimum, ostendit, fundamentum contrariæ sententiæ non esse firmum. Est ergo hæc sententia satis verisimilis, præsertim si verum est hoc genus mutationis esse rebus spiritalibus connaturale; quod tamen incertum est.

44. Supposita vero hac sententia, addenda sunt duo. Primum est, hanc mutationem non fieri per qualitatem superadditam, quia nulla esse potest quæ natura sua vim habeat ad movendum corpus hoc modo. Neque vero dicendum est fieri a solo Deo, ipso beato tantum passive concurrente, propter rationes alias in secundo puncto; sed fieri ab anima vel corpore beati, ut instrumento divinæ virtutis, juxta modum paulo ante explicatum. Alterum est, in hac agilitate esse æquales omnes beatos, quia, cum sit mutatio instantanea, non suscipit magis aut minus; nisi quis fortasse dicat, perfectiorem beatum posse ad locum distantiore unica mutatione moveri; quod tamen neque est consentaneum modo loquendi Patrum (ut vidimus), neque est necessarium; quia non est contra perfectionem beatitudinis, quod in aliqua perfectione accidentaria sint beati omnino similes et æquales, ut de immortalitate supra dictum est, et de subtilitate statim dicemus.

SECTIO V.

Utrum corpus Christi post resurrectionem potuerit simul esse in eodem loco cum quolibet alio corpore, et quomodo.

1. Diximus in prima sectione hujus disputationis, subtilitatis dotem intelligendam esse

in ordine ad penetrationem corporis gloriosi, cum quovis alio corpore in eodem loco. Quia, licet aliis modis explicari soleat, nullus tamen esse potest ita proprius et accommodatus ad distinguendam hanc dotem ab aliis perfectionibus animæ et corporis, tam naturalibus quam supernaturalibus. Tria ergo de hac dote explicanda supersunt. Primum, an hic effectus sit possibilis; secundum, an de facto tribuatur corpori glorioso ratione beatitudinis; tertium, qua virtute quove modo fiat.

2. Circa primum, Durandus, dist. 44, quæst. 6, opinatur implicare contradictionem hunc effectum, scilicet, ut corpora quantitative existentia in loco simul se penetrent in eodem loco; cujus opinionem probabilem judicat Paludan., q. 3. Fundamenta sunt, primum, quia duo corpora repugnant esse in eodem loco ratione suarum quantitatum; igitur, manentibus eisdem quantitativis, manet eadem repugnantia, quæ nullo modo potest auferri, quia non est effectiva, sed formalis. Secundo, quia non possunt omnes partes ejusdem quantitatis ita se penetrare, ut simul in eodem situ constituentur; ergo nec diversa corpora. Consequentia est evidens, quia tanta est repugnantia inter corpore discreta, quanta inter partes continuas. Sola enim continuitas non addit specialem repugnantiam. Antecedens vero patet, tum quia de ratione quantitatis est ut habeat partem extra partem; tum etiam quia alias posset totum cælum modico in vase concludi. Tertio, fieri non potest ut partes quantitatis successivæ sint simul duratione; ergo neque etiam fieri potest ut partes quantitatis continuæ sint simul loco. Patet consequentia, quia, sicut de ratione quantitatis successivæ est prius et posterius in duratione, ita de ratione quantitatis continuæ permanentis est extensio partium, ut una sit extra aliam. Quarto, quia non potest unum corpus quantitative poni in locis distinctis; ergo nec distincta corpora in eodem loco.

3. Hæc vero sententia omnino falsa est et improbabilis, et occasionem præbet errandi circa multa mysteria fidei. Primo, circa mysterium Eucharistiæ, in quo licet proprie non fiat penetratio quantitatum, tamen propria quantitas corporis Christi altiori modo simul est realiter præsens cum quantitate panis, et una pars corporis Christi ibi est ubi est alia. Unde Durandus coactus est negare, quantitatem corporis Christi esse sub sacramento altaris. Quæ

sententia erronea est, ut suo loco dicitur. Alia responsio colligi potest ex Paludano, scilicet posse fieri per divinam potentiam ut corpus sit quantum, et non occupet locum, quia illud est prius quam hoc, et hac ratione posse fieri ut corpus Christi, licet sit quantum, tamen quia, ut est in sacramento, non occupat locum, possit simul esse cum quantitate panis. Quod vero corpus quantum sit in loco, et non occupet locum, hoc est impossibile, quia sunt omnino idem; si autem corpus occupat locum, impossibile etiam est ut simul admittat aliud corpus in eodem loco. Quia occupare locum nihil aliud est quam habere partes positione distinctas et distantes a se invicem, et ab omni alia quantitate. Hæc vero responsio, licet aliquo modo evitet prædictum errorem circa fidem, tamen nullo modo satisfacit. Primo, quia multo difficilius est facere ut corpus quantum non sit in loco, quam ut existens in loco simul sit cum alio corpore. Si igitur primum fieri potest, cur non secundum? Antecedens declaratur. Nam vel esse in loco, late sumitur pro quocumque modo existendi alicubi secundum præsentiam realem; et ita non solum difficilius, sed etiam impossibile est, esse corpus quantum, et non esse in loco, seu alicubi realiter præsens, ut dicemus latius agentes de Eucharistia. Vel esse in loco idem est quod esse quantitative in loco, seu modo connaturali quantitati; et hoc modo multo difficilius est separare, a corpore quanto, huiusmodi esse in loco. Quia non solum impeditur effectus extrinsecus et quasi privativus, scilicet, expulsio alterius corporis ab eodem loco, sed etiam effectus intrinsecus, scilicet, propria extensio in ordine ad locum, qua impedita, consequitur quidquid est admirabile, supernaturale in alio effectum, scilicet, quod tota quantitas unius corporis sit simul cum alio corpore, et similiter quantitas omnium partium inter se. Denique, quamvis repugnet corpus esse quantitative in loco, et non occupare locum, tamen hoc ipsum, occupare locum, præcise ac formaliter non est distare ab alia quantitate, vel illam expellere ab eodem loco; sed est ita replere illum locum, ut totum sit in toto, et pars in parte. Ex quo fit ut corpus existens in loco, natura sua aptum sit ad expellendum aliud corpus, et distandum ab illo; et hanc aptitudinem semper retinet, quamvis actu non expellat. Ergo formaliter non repugnat corpus occupare locum, et actu non expellere aliud corpus ab eodem loco, quia hoc est quid pos-

terius; poterit ergo separari a priori, sicut etiam de alia proprietate quantitatis dicebatur

4. Secundum mysterium fidei, quod pugnat cum sententia Durandi, est nativitas Christi ex Virgine, integra et omnino intacta permanente, de quo in superioribus diximus, et ostendimus Durandi evasiones non esse fidei consentaneas.

5. *E sepulchro clauso Christus egreditur.* Tertium est mysterium resurrectionis Christi, cuius corpus egressum est e sepulchro clauso, et ingressum est ad discipulos januis clausis. Ad quod variis modis respondent Durandus et Paludanus. Et primo negant ex Evangelicis colligi, Christum egressum esse ex sepulchro lapide obserato. Nam, licet Marcus referat mulieres, euntes ad monumentum, dixisse: *Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti?* tamen non refert id dixisse postquam ad monumentum pervenerant. Nam potius Lucas, c. 24, refert mulieres venisse ad monumentum, et invenisse lapidem revolutum; ergo ex Evangelicis non potest colligi lapidem fuisse sublatum, postquam Christus surrexerat, et non antea. Sed, ut verum sit hoc non esse expressum in Scriptura, habetur tamen ex communi sententia antiquorum Patrum, qui ita videntur Evangelistas intellexisse, ex perpetua Ecclesiæ traditione. Justinus, q. 117 ad Gentes: *Quemadmodum (inquit) non mutatione corporis in spiritum Dominus super mare ambulavit, verum divina potentia sua mare, quod pedibus calcare nequirit, ad ambulandum commodum et pervium reddidit, ita et suapte potentia e monumento, cui lapis impositus fuit, egressus est, et ad discipulos janua clausa ingressus. Non enim excitationis ejus gratia, saxi ipsius de monumento facta est devolutio, sed eorum causa, qui id erant conspecturi, ut ipsis resurrectio ostenderetur.* Significat Nazianz. in Tragœdia *Christus patiens.* Prius enim aperte dicit, mulieres pervenisse ad sepulchrum adhuc lapide obseratum, et tunc subito fuisse revolutum lapidem, et sepulchrum vacuum apparuisse. Et infra introducit Angelum sic loquentem:

Vos dicite, inquam, hæc omnibus, primo loco Et Petro, subactum tartarum, Christum exitum Suo ex sepulchro, tum revulsum ab ostio Magno impetu saxum.

6. *Christus post resurrectionem ad discipulos januis clausis ingreditur.* — Et postea clarius idem explicat, ut inferius re-

teremus. Assertit hoc etiam Augustinus, serm. 138 de Temp.: *Quomodo, (inquit) de sepulchro exire non posset, qui ex incorruptis matris visceribus salva virginitate processit?* Et Hieron., ep. 150 ad Hedibiam, q. 6: *Non putemus (inquit) Angelum idcirco venisse ut aperiret sepulchrum Domino resurgenti, et revolveret lapidem; sed postquam Dominus surrexit, hora qua ipse voluit, et quæ nulli mortalium cognita, indicasse quod factum est, et sepulchrum vacuum, revolutione lapidis.* Quibus verbis indicat Hieronymus expositionem verborum Matt., c. 29, et ex illis hanc sententiam colligit. Refert enim Matthæus, Angeli ministerio fuisse lapidem sublatum. Ex quo fit vehemens conjectura non fuisse sublatum ut Christus resurgeret, quia si ita esset, potius virtute ipsius resurgentis tolleretur. Fuit ergo sublatus ab Angelo, in testimonium resurrectionis factæ. Unde statim dixit Angelus mulieribus: *Non est hic, surrexit enim, sicut dixit. Venite, et videte locum ubi positus erat Dominus.* Et ita etiam interpretatur expresse Chrysost., hom. 90 in Mat.; quem sequuntur Theophyl., Matt. 28; Euthym., c. 68 in Matt. Idem Chrysostomus, hom. de Joanne Baptista, t. 3, ubi late et eleganter hanc sententiam confirmat. Quam etiam docent Beda, hom. in Vigilia Paschæ; et Bernardus, ser. 1 de Resurr. Est igitur temerarium sine causa hoc negare. Et quamvis non esset certum ita fuisse de facto, tamen omnes prædicti Patres supponunt id esse possibile, atque ita divinæ omnipotentiae id attribuunt. Denique ingressum ad discipulos expresse dicit Joannes, c. 20, factum esse *januis clausis.* Quod eodem modo interpretantur prædicti Patres locis citatis, et Cyrillus Alexand., Chrysost., Augustin., Theophyl., Euthymius, et alii super Joannem; et Ambros., Luc. ult.; et Gregorius, hom. 26 in Evang.; Augustinus, ep. 3, et lib. 22 de Civitate, c. 8, et de Agone Christ., c. 14; qui ejusdem virtutis indicant fuisse hoc factum, cum nativitate ex Virgine. Atque idem habet Theod., dialog. 2; et Chrysost., hom. 2 de Symbol.; et Gregorius Nazianz., in prædicta Tragœdia.

Stat ecce Dominus, has fores intra: novum hoc Dignumque vere maximo miraculo. Et quomodo autem foribus oclusis adest? Quin forte et idem, sic sepulchro condito Clausoque surgens exiit, velut antea Virginis ab alvo prodiit, matris suæ Infracla servans claustra quam castissima.

7. Athanasius præterea, orat. 4 contra

Arianos, dicit, *Verbum per corpus suum dedisse discipulis aliquem sui sensum, quando ingressus est ad eos januis clausis. Quippe quod recte penetrabat, præsensque sui certitudinem afferebat.* Quibus verbis excluduntur aliæ evasiones Paludani et Durandi, indignæ plane Catholicis viris. Dicunt enim aut januas velocissime fuisse apertas, et iterum subito clausas; aut fuisse quidem clausas semper, Christum tamen non per illas intrasse, sed fenestram, aut ita suum corpus accommodasse, ut per rimulas aliquas intrare potuerit; quod de Christi corpore sentire indignum est. Significat ergo Athanasius, Joannem Evangelistam non sine causa bis adnotasse, Christum ingressum esse januis clausis, ut speciali miraculo et Verbi virtute id factum esse significaret. Quod etiam significavit Leo Papa, ep. 40 ad Flavianum, c. 5. Unde Hieronymus, ep. 61 ad Pammach., adversus errores Joannis Hierosol.: *Quod clausis (inquit) ingressus est ostiis, ejusdem virtutis fuit, cujus et ex oculis evanescere;* et Cyrillus Alexand., lib. 2 de Fide ad Reginas, idem sentit. Ultima tamen evasio superest, fundata in his quæ præcedenti sectione dicta sunt, ingressum, scilicet, fuisse Christum ad discipulos, vel egressum e sepulchro, non penetrando corpora intermedia, sed transeundo ab extremo ad extremum sine existentia in medio; hoc enim etiam est divinæ virtutis indicium, et maximum miraculum, ac nihil indecentiæ continet. Et sane, cum hic etiam modus fuerit possibilis, et sufficiat ad salvanda omnia quæ Scriptura refert de hoc mysterio, non potest evidenter refelli hæc responsio. Nihilominus ex dictis constat non esse consentaneum multis ex citatis Patribus. Comparant enim hoc mysterium cum mysterio nativitalis ex Virgine, de quo supra ostendimus nullo modo posse illa ratione explicari. Præterea, multi explicant id factum esse per modum penetrationis. Hieronymus, loco nuper citato, sic inquit: *Dic mihi, acutissime disputator, quid est majus terræ magnitudinem appendere super nihilum, et super aquarum incerta librare, an Deum transire per clausam portam, et creaturam cedere creatori?* Apertius Hilarius, l. 3 de Trin.: *Quæro ergo per quas clausæ domus partes sese corporeus intulerit. Diligenter enim Evangelista expressit dicens: Venit Jesus januis clausis, et stetit in medio discipulorum suorum. An constructa parietum penetrans, et solidam lignorum naturam impenetrabilem transcurrit? stetit namque corporeus, non simula-*

tus, aut fallax. Sequantur igitur oculi mentis tuæ penetrantis ingressum, et cum eo clausam domum intelligentiæ tuæ visus introeat. Integra sunt omnia et obserata; sed ecce assistit medius, cui per virtutem suam universa sunt pericia; nihil cedit ex solido, neque per naturam suam aliquid tanquam lapsu insensibili ligna et lapides amittunt. Epiphanius, expressius quam cæteri, hoc tribuit corporis subtilitati, hæc. 20: *Resurrexit* (inquit), *et clausis foribus ingressus est, ut crassarum partium corpus, tenuium partium ostenderet ipsum, quod erat cum carne et ossibus, fideique et spei nostræ in seipso promissionem faciebat*; et hæc. 64: *Dominus noster Jesus Christus resurrexit eâ mortuis, non aliud corpus suscitans; sed ipsum, quod erat, in spiritualem subtilitatem transmutans, et spirituale totum conveniens, inaccessus per fores conclusas, id quod fieri nequit hic in nostris corporibus propter crassitudinem, et quod nondum in spiritualem subtilitatem sint counita. Quod igitur erat id quod conclusis foribus ingressum est? Aliud ab eo, quod crucifixum est, an ipsum crucifixum? omnino equidem non poteris non confiteri ipsum, quod crucifixum est. Quomodo igitur ingressum est foribus conclusis? Ut ostenderet quod corpus quidem esset quod videbatur, et non spiritus; verum corpus spirituale subtilium partium, quod aliquando crassarum partium fuerat. Ex quibus omnibus aperte constat, hos Patres non solum sentire hoc divinum opus possibile, sed re ipsa factum esse, idque esse magis consentaneum intentioni et verbis Evangelistarum, et fortasse esse facilius quam ingredi sine transitu per ullum medium.*

8. Quartum mysterium est ascensionis Christi in cælum. Est enim de fide, ascensu suo penetrasse usque ad supremum cælum, juxta illud ad Hebr. 4: *Habentes ergo Pontificem, qui penetravit cælos, Jesum Filium Dei, teneamus spei nostræ confessionem.* Non penetravit autem eos dividendo, qui ferro et adamante solidiores a Job dicuntur, c. 37; et ideo Paulus fortasse non sine mysterio usus est verbo penetrandi.

9. Duo corpora simul in eodem loco esse supernaturaliter non repugnat. — *Responsio ad argumenta Durandi.* — Dicendum ergo est non implicare contradictionem ut unum corpus simul cum alio sit quantitative in eodem loco. Hæc est sententia D. Thomæ et omnium Theologorum, quos paulo inferius referemus. Ratio vero est, quia, licet inter quantitates sit naturalis repugnantia in ordine ad idem spa-

tium, tamen inde non fit ut Deus virtute sua non possit illam superare; neque ex hoc sequitur aliquid contra formalem rationem et essentiam quantitatis, ut supra explicatum est. Sicuti etiam duæ qualitates contrariæ natura sua repugnant, et Deus potest illas in eodem subjecto ponere. Quod tandem confirmatur ostendendo rationes Durandi nullius esse efficaciam, quod esse debet sufficiens argumentum ut non asseramus, hoc implicare contradictionem. Ad primum igitur fatemur, naturalem repugnantiam in eodem loco inter corpora quanta esse ratione quantitatum, atque adeo manentibus quantitativis manere eandem repugnantiam naturalem; nihilominus tamen fieri posse per divinam potentiam, ut illæ duæ quantitates loco penetrentur, quia illa repugnantia naturalis in ordine ad divinam potentiam nulla est, neque illi resistit, atque ita potest Deus simul conservare corpus aliquod in uno loco, et in eodem aliud reponere. Ad secundum negatur assumptum. Nam, sicut duæ quantitates discretæ possunt penetrari in eodem loco, ita et duæ vel plures partes ejusdem quantitatis continuæ, neque est inconveniens quod totum cælum divina virtute possit in parvo vase concludi. Cum autem dicitur, de ratione quantitatis esse, ut habeat partem extra partem, si his verbis explicatur essentia quantitatis, et illa particula, *extra*, dicit ordinem ad locum, non debet significare actum, sed aptitudinem. Non est enim de ratione quantitatis ut una pars actu sit extra locum alterius, sed solum quod natura sua apta sit ad existendum in loco tali modo. Quod si supponatur quantitas esse extensa in ordine ad locum, sic necesse est ut habeat aliquas partes quarum una actu sit extra locum alterius, quia hæc est ratio formalis extensionis in ordine ad locum; poterunt tamen per divinam potentiam in eodem spatio vel extensione esse penetrative plures partes æquales.

10. Ad tertium de duratione successiva respondetur, successionem in conceptu suo significare extensionem quamdam in duratione secundum prius et posterius, et ideo repugnare manere extensionem sine hac successione; sicut etiam repugnat manere extensionem in ordine ad locum, absque eo quod sit pars extra partem etiam in ordine ad locum. At vero, sicut successio non semper est de ratione entis quod successive fit, ita neque extensio in ordine ad locum est de ratione quantitatis, et ideo possunt esse optime

quantitates distinctæ, etiamsi loco vel situ non distinguantur. Ad quartum negatur antecedens, et potest argumentum retorqueri. Nam Deus potest constituere unum corpus quantum in pluribus locis; ergo et plura corpora in eodem loco; sed de hoc alias.

11. *Facultas existendi in eodem loco simul cum alio corpore, proprietatis gloriosæ debita corporibus.* — Circa secundum, quamvis ex dictis constet Christum Dominum, post resurrectionem, simul eundem locum occupasse cum aliis corporibus, non tamen inde fit hæc esse proprietatem debitam ratione beatitudinis corporibus gloriosis. Quia dici potest non convenire hoc corpori Christi ratione beatitudinis, sed ratione unionis. Nam etiam ante resurrectionem interdum hæc proprietate sui corporis usus est, ut cum e matris illæo prodiit utero, et fortasse eadem virtute est usus, quando inter Judæos ipsum persequentes et comprimentes, sine ullo impedimento contactu transibat. Cæterum, dicendum est hunc modum subtilitatis communicari ratione beatitudinis corpori glorioso. Propter hanc enim causam docent Theologi omnes, proprietatem hanc communem esse omnibus corporibus gloriosis. Quam etiam esse communem sententiam Patrum, sectione prima ostendimus, ubi et ex Paulo illam deduximus, et variis congruentiis ostendimus. Exemplum insuper de Christi corpore commune est cunctis beatis. Omnes enim corpore et animo ascensuri sunt super cælos. Item post diem iudicii in cælo ambulare poterunt, et ad inferiores cælos, si voluerint, vel ad elementa descendere; et tamen verisimile non est divisum semper iri cælum, ut ipsi moveri queant. Est ergo hæc proprietatis debita corpori glorioso. Potuit autem Christus in vita mortali interdum ea uti, vel propter universalem potentiam faciendi miracula, vel quia duplici titulo illi deberi potest, scilicet, ratione unionis et ratione gloriæ; vel certe quia in vita mortali voluit quædam indicia ac vestigia gloriæ suo corpori debitæ exhibere. Et ideo (ut notavit Innocentius, lib. 4 de Myst. Missæ, c. 12) subtilitatem accepit, cum nasceretur ex Virgine; claritatem, cum transfiguraretur in monte; agilitatem, cum incederet super mare; impassibilitatem, cum manducaretur in cœna.

12. Circa tertium, difficile explicatu est quid sit hæc proprietatis in corpore glorioso, et quomodo se penetret cum alio corpore. Duo autem hic sunt investiganda. Primum est

dispositio quasi passiva illius corporis, an, scilicet, sit affectum aliquo accidente seu qualitate, ratione cujus penetrare possit aliud corpus. Si enim non est ita dispositum, igitur non est magis subtile ipsum corpus beati, quam cælum, terra, aut quodlibet aliud corpus cum quo penetratur; quia hæc penetratio mutua est ex parte utriusque corporis, et non est in uno major dispositio ad illam, vel minor repugnantia naturalis, quam in alio. Si autem dicatur corpus gloriosum esse specialiter dispositum ac subtile effectum per aliquam internam qualitatem, id non videtur posse intelligi, quia illa qualitas non privat corpus sua quantitate, ut per se constat; neque etiam tollere potest extensionem ejus in ordine ad locum. Nam hæc tam intrinsece conjuncta est ex natura rei cum quantitate, ut nulla qualitate creata impediri queat, tum quia effectus adeo supernaturalis non potest esse connaturalis alicui qualitati creatæ. Vix enim mente concipitur, ac soli Deo propter ejus infinitam virtutem conceditur. Tum etiam quia vel illa qualitas est spiritualis, et sic non poterit afficere corpus, ut illud subtilius reddat, ac modum existendi ejus immutet. Vel est corporea, et sic ipsa natura sua postulabit partium extensionem in ordine ad locum; quomodo ergo illam impedit in quantitate? Unde confirmatur, nam si corpus beati esset ita intrinsece dispositum, non posset, conservata illa dispositione, habere extensionem partium in ordine ad locum, neque una excluderet aliam ab eodem loco; sicut corpus Christi existens in sacramento, et retinens illam dispositionem et modum existendi, non potest habere prædictam extensionem.

13. Secundo, investiganda est virtus activa qua corpus gloriosum possit ita moveri, ut penetret alia corpora, quia non videtur posse esse virtus intrinseca, nec superaddita per aliquam qualitatem; quia effectus est omnino supernaturalis, et possibilis solum ex obedientia creaturæ ad creatorem; ergo non potest esse connaturalis alicui qualitati creatæ; ergo supervacanea esset qualitas superaddita, quandoquidem non potest addere virtutem agendi supernaturalem; obedientialis enim sufficienter est in ipsa anima, et in potentiis ejus. Confirmatur, quia nulla potest esse qualitas creata quæ vim habeat conjungendi in eodem subjecto calorem et frigus in gradibus intensis; ergo idem est in præsentibus. Si autem hæc virtus non est intrinseca corpori glorioso, ergo a solo Deo movetur, cum tran-